

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus I. Quid, & quotuplex sit Contractus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

Quis persolvantur, ut notatur in Tridentin. Sess. 24. de Reformatione cap. 15. Hanc beneficiorum suppressionem fieri posse à summo Pontifice ex justa, & rationabili causa, extra dubium est; eam etiam ab Episcopis fieri posse ex justa causa, colligitur ex cap. *Constitutus*, 8. de Constitutione ubi Primitiarius in Tullensi Ecclesia, communi assensu Canonicorum, suppressus fuit, accedente deinde confirmatione Sedis Apostolicæ; cui etiam favet Trident. Sess. 24. de Reformatione cap. 15. concedens, in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, in quibus frequentes, adeoque tenues sunt præbendæ, simul cum distributio-

nibus quotidianis, cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia (non tamen regularia) unire; vel, si hæc ratione provideri non possit, aliquibus ex iis *suppressis* cum patronorum consensu, si de jure patronatus Laicorum sint; quarum fructus, & proventus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciores numerum reducere; qualis porro solennitas in ejusmodi suppressionibus, de jure, observari debeat, & causæ justitiæ colligi cum proportionem potest ex dict. de benefic. unione, dismembratione, & sectionibus.

QUÆSTIO XIII.

IN TIT. XIII. DE REBUS ECCLESIAE ALIENANDIS, VEL NON.

Quoniam alienatio rerum per contractum fit, & tum iste, tum plures ex titulis sequentibus de hac materia tractant; antequam ad singulas dictorum titularum materias descendamus, aliquid, de *Contractibus in genere* præmittendum est; postquam libro 1. titulo 35. de pactis actum est, quæ, tanquam aliquid heperius, seu universalius, dicuntur de Contractibus, strictè sumptis.

ARTICULUS I.

Quid, & quotuplex sit Contractus?

993 **C**ontractus dupliciter accipi potest; minus strictè, prout convertitur cum pacto, & definitur: *duorum, vel plurium in idem placitum consensus*; in qua contractus acceptio non importatur obligatio *mutua* Contrahentium ad invicem; & hoc sensu idem est, ac *pactum*, prout diximus Lib. 1. tit. 35. si autem *Contractus* sumitur strictè, plerumque dicitur, *utroque* obligatione; quam descriptionem dicunt communiter, non esse *formalem*; sed *per effectum*; cum contractus, non *formali-*
Tom. III.

ter, sed *causaliter* sit obligatio. Ceterum *contractus* apud Latinos (ut notat Azor tom. 3. lib. 6. cap. 1.) dicitur à *contrahendo*, quia duo, vel plures simul ad unam obligationem secum consensum trahunt. Unde apud Theologos, & Juristas (ut notat Molina tom. 2. disp. 252. ad finem) contractus dicitur, *quasi tractus voluntatum diversarum in idem, ad dominium transferendum; aliquamve obligationem efficiendam, aut dissolvendam; nomine contractus latissimè accepto.*

Dixi: *nomine contractus latissimè accepto*; nam *contractus* (teste Sylvestro, V. eodem. quæst. 1.) tripliciter sumitur. 1. *latissimè*, & improprie pro quocunque pacto, sive ex eo nascatur obligatio utriusque partis, sive alterius tantum, sive nullus; in qua acceptio *donatio* incipiens à traditione, eo ipso, quod acceptata est, vocatur *contractus*, ut deducitur ex *L. si donationis*. Cui quod metus causa, & tamen ibi solum datur utriusque partis consensus, & neutrius obligatio cum res statim traditur; sumitur secundo *latè*, & minus proprie pro omni pacto, ex quo resultat obligatio,
Gg

riò, saltem ex altera parte, ut colligitur ex *L. si quis emptoris*. C. de præscr. trig. annor. sic est contractus, donatio acceptata, quæ incipit à promissione: sumitur 3. *presè*, ac propriè pro omni pacto, in quo oritur obligatio ex utraque parte. Et hoc sensu à Theologis dicitur, *actus inter duos, vel plures Celebratus, ex mutuo ipsorum consensu, hinc inde producens obligationem.*

995 *Obligatio autem triplex est, merè naturalis, merè civilis, & mixta; merè naturalis est, quæ oritur ex ipsa rei natura, & urget in conscientia, seu sub peccato; non tamen per actionem in foro externo, saltem Civili; propterea quòd jus non assistat contractui; ex quo nascitur, quamvis nec ei resistat; merè civilis est, quæ non urget in Conscientia, fulcitur tamen, & fovetur, concedendo illi actionem in foro externo: mixta est, quæ consurgit ex naturali, & civili, consequenter tam in foro poli, & conscientia, ac interno, quàm in foro fori, & externo constringit ad præstandum, vel omitendum id, super quo Conventum est; quibus alii addunt quartam obligationis speciem, nimirum *honestatis, & decentia*, in eo sitæ, quòd congruat naturæ rationali, quæ tali, vel *absolute, vel supposito tali statu, & rerum conditione*; aliud enim decet Regem; aliud, subditum: aliud, virum: aliud, fœminam. Unde Divus Augustinus apud Sylvestrum, V. *Honestas*, hanc vocat *intelligibilem pulchritudinem*. Cuilibet autem obligationi respondet debitum illi, cui quis obligatur, præstandum, sive debitum sit *legale*. (Scilicet ortum ex lege naturali vel positiva) sive sit *morale*, hoc est ita procedens ab ipsa virtutis honestate, ut, nisi illi satisfiat, honestas rerum conservari nequeat, *saltem decorè*; de quibus videri potest S. Thomas. quæst. 80. a. unico. quibus positus.*

996 Placet ea contractus strictè sumpti definitio, quam tradit P. Paulus Rosmer in libello suo, de jure, & justitia, §. 2. de *Contractibus in communi* num. 1. dicens, contractum in stricta significatione acceptum benè definiri, quòd sit

*pactum, utro citroque obligans; quæ definitio non differt ab ea (quam tradidimus num. 994. prout etiam describitur à Theologis; ac illà quam Juristæ communiter tradunt ex lege *Labeo 2. ff. de V. S. factà per effectum, seu casualiter*;) & exponit contractum formaliter, per genus & differentiam. Ex quo habetur, *ea omnia*, quæ sunt de natura *pacti*, pariter esse de natura *contractus*, strictè sumpti; sed *non sola*; Cùm, præter genus, in specie claudatur etiam differentia, quæ utique superaddit novum aliquid generi. Quid porò sit pactum? quid pactum nudum? quid vestitum? & quibus modis vestitur? quis ejus effectus? qui pacisci possint, & super quo? an pactum nudum juramento confirmetur, ut propterea obliget in vim justitiæ? an jure Canonico actionem pariat? &c. diximus lib. 1. tit. 36. à num. 2551.*

997 Notandum autem, quando diximus, contractum, propriè dictum, parere obligationem *mutuam* in contrahentibus, duo communiter opponi. 1. quòd conveniat aliquibus, quæ non sunt contractus propriè dicti, 2. aliquibus inducentibus obligationem, non in utroque, sed solum in uno contrahentium. Primam partem probant ex contractibus innominatis (v. gr. *do, ut des*) hi enim non sunt propriè contractus, antequam ab una parte impleantur; & tamen pariunt utro citroque obligationem: alterum autem probant. 1. Quia *mutuum* est contractus propriè loquendo, & tamen in mutuante nullam parit obligationem, & tamen est propriè contractus; cum Lib. 17. C. de fide instrument. numeretur inter contractus propriè dictos, ibi: *contractus; venditionem, vel permutationem, vel donationem.*

998 Ante responsionem notandum, obligationem, per ordinem ad quam definitur contractus propriè dictus, non accipi pro naturali tantum, sed etiam Civili; quatenus importat jus, in foro externo, ac in judicio, persequendi debitum; nam obligationem naturalium pariunt etiam pacta nuda, ut diximus lib. 1. tit. 36. num. 2599. quòd verum est.

est, etiam de illis, quæ secluso jure humano, subsistunt jure naturali, licet dispositione juris humani infirmentur, exceptis tamen quibusdam casibus, de quibus, *cit. lib. 1. tit. 36. à num. 2606.*

999 Resp. Igitur, dictum contractus definitionem convenire *Damni & soli* contractui propriè dicto; ad primum in contrarium *sc. contractum innominatum* (antequam ex parte unius impleatur) esse quidem contractum *generaliter*, & utrinque parere obligationem *naturalem*, sed non *civilem*; Cum sic stet in nuda conventione; adeoq; non esse contractum propriè dictum, nec ei convenire hujus definitionem quod universim de Contractibus innominatis, antequam ab uno impleti sint, tradit Haunoldus tom. 3. de jure, & just. tr. 8. num. 14. Ad 2. de mutuo *sc. ex eo contractu nosci obligationem civilem in mutuante, non repetendi mutuuum, antequam dies debiti veniat; & in mutuuario; ubi dies venerit, solvendi sortem cum usuris.*

1000 Dices: obligatio, qualem debet parere Contractus, est obligatio aliquid præstandi, quod potest reipsa non præstari, & sic impediri, quò minus jus activum alterius consequatur effectum sibi debitum; ab hoc non parit contractus mutui in mutuante. Min. prob. Nam obligatio, prout hîc in jure consideratur, dicitur relatè ad actum, vel ejus omissionem non utrunque, & inefficaciter (qualis est actus, vel omissio jure nulla) sed efficaciter impeditivam juris activi residentis in altero (sic venditor, accepto pretio, tenetur ad traditionem mercis emptori; Consequenter ad omissionem traditionis alteri faciendæ, quam tamen, tradendo secundo emptori, efficaciter, ac validè impedit.) Sed obligatio antequam dies veniat, non reptendi mutuuum, non est ad talem actum; etiam si enim mutuans Centies repetat, hæc repetitio inefficax, & invalida erit.

Resp. 1. trans. ma. N. min. ad hujus prob. ma. N. min. Nam. Dices, quod quis habet adversus alterum, consistit in facultate legitima, directe, ac formaliter percipiendi commodum liber-

Tom. III.

tatis propriæ, ex usu alicujus rei, ut tradidimus in Tract. Theolog. de jure, & justitia. q. 1. quando autem mutuarius à mutuante infestatur, ut solvat sortem, antequam dies veniat, impeditur quoad usum suæ facultatis legitimæ, utendi formaliter in commodum libertatis propriæ in usu sortis, & quidem adeo, ut cum in judicio convenire possit, ac petere, ut ab ea infestatione desistat; ergo. Hinc *sc. 2. N. ma.* nam obligatio, quam quis habet, non impediendi efficaciter jus activum alterius, non necessariò dicitur ad actum validum, cum jus alienum impediri, vel inquietari possit per actus etiam jure naturali nullos; & tamen quis obligari potest, etiam ex contractu, ne ponat talem actum. Deinde, jus alienum (ut in casu, quo quis contra obligationem suam, jure alterius vetitam agit) non necessariò efficaciter tollitur; sed tantum suspenditur, ut patet in eo; qui contra fidem primorum sponsalium contrahit cum alia matrimonio; ergo sufficit obligatio ad omissionem actionis, quæ jus alienum malè interpellatur; hanc autem habet mutuans.

Ad id, quod dicitur de *donatione*, 1001 etiam acceptata, *sc. negando*, illam esse Contractum strictè, ac propriè dictum; alios quodlibet pactum vestitum, quod parit actionem, erit propriè contractus, quod tamen communiter non admittitur. Neque hoc evincitur *ex cit. L. 17. C. de fide instrument.* nam ibi non numeratur *inter contractus*, qualis est venditio, vel permutatio; de hoc enim ibi non agitur; sed solum dicitur, qualiter *instrumenta* venditionis, permutationis, vel donationis confici debeant, ut fidem debitum faciant; instrumenta enim confici possunt non tantum super contractibus; sed etiam donationibus, ultimis voluntatibus, & similibus: aliud ergo est: *donatio numeratur inter contractus propriè dictos*; aliud, *donatio numeratur inter illa, super quibus*, si redigenda sint instrumenta, modum lex præscribit: primum non dicitur *cit. L. 17.* sed solum, secundum; ergo.

Verba dictæ legis sunt: *Contractus* 1002 *venditionum, vel permutationum, vel donatio-*

Gg 2 natio-

nationum, quas intimari non est necessarium: donationes etiam harum, vel alterius cujuscunque causæ, quos tamen in scriptis fieri placuit: transactionum etiam, quas in instrumento recipi convenit: non aliter vires habere sancimus, nisi instrumenta in mundum [hoc est chartam puram, ut ibi notat glossa] recepta, subscriptionibusque partium confirmata: & si per tabellionem conscribantur, etiam ab ipso completa, & postremo à partibus absoluta sint, ut nulli liceat, priusquam hæc ita præcesserint, vel à Scheda conscripta (licet literas unius partis vel ambarum habeat) vel ab ipso mundo, quod necdum est impletum, vel absolutum, aliquod jus sibi ex eodem contractu, vel transactione vindicare: adeo ut nec illud in hujusmodi venditionibus liceat dicere; quod pretio statuto necessitas venditori imponatur, vel contractum venditionis perficere, vel id, quod emptoris interest, ei persolvere; nam ex hoc textu deducitur in eo solum agi de his Dispositionibus, aut Conventionibus, quæ in scriptum redigende sunt: & his annumeratur etiam donatio; certum autem est, non omnes dispositiones, aut conventiones redigendas in scripturam, esse contractus strictè sumptos.

1003 Ad alteram tituli partem *sc.* contractus variè dividi; & primò in nominatos & Innominatos; 2. in onerosos, & lucrativos; 3. in contractus bonæ fidei, & stricti juris; 4. in explicitos, & implicitos, seu quasi contractos; 5. in eos, qui perficiuntur solo consensu; in alios, qui re; alios, qui certâ verborum formâ: ac demum illos, qui scripturâ. Contractus *Nominati* appellantur, qui certum nomen in jure habent; ut emptio, venditio, conductio &c. *Innominati* sunt, qui certum, ac speciale nomen non habent in jure, sed communi nomine pacti, vel contractus gaudent, ac istis vocibus exprimentur: *do, ut des; do, ut facias; facio, ut des; facio, ut facias;* de quibus in seqq.

1004 Contractus *onerosi* sunt, qui ultro citroque aliquod onus, & obligationem inducunt; ut emptio, venditio: *lucrativi tantum*, in quibus danti, vel facienti nihil rependitur; adeoque unam

partem gravant, ei nimirum imponendo gravamen, alteri lucrum, seu commodum; inter hos aliqui numerant, stipulationem, donationem, commodatum, precarium, &c.

Contractus *bonæ fidei* specialiter in hoc stant, quòd in illis iudex non tam attendat ad rigorem pacti; & conventionis *verbalis*, quam ad æquitatem, pronuntiando ex æquo, & bono, pro una parte contra alteram, etiam si in ipsa conventionem non fuerit expressum, modò æquitas postulasset, ut exprimeretur: *stricti juris* autem sunt, in quibus iudex debet judicare secundum rigorem juris, & pacti, adstringendo partes ipsi conventioni, quantum iustitia, & epichia patitur.

Contractus *formales*, seu *expliciti* sunt, quando formaliter ac realiter intervenit utriusque partis consensus; virtuales autem, seu *quasi contractus*, ideo sic appellati, quia non, nisi lege disponente, & supplente consensum, unus alteri obligatur, licet nulla intercesserit vera conventio, nisi interpretativa, & jurisdictione. Notandum autem, quòd quinque genera *quasi contractuum* accensentur. Primum dicitur *negoziorum gestorum*, & datur, quando unus, absque mandato formali, aut virtuali, negotium alterius vitiliter egit; postulante nimirum (ut ait Molina *Tom. 2. Disput. 553.*) tum ipsâ rei naturâ; tum etiam communi bono; ne res, & negotia absentium, & minorum detrimentum patiantur, constitutum fuit, ut utrinque nascatur obligatio. Secundum est *administrata tutela, vel Cura*; tertium, *communio rerum*, sive bonorum: ut quando duo habent eandem rem communem, sive ex legato, sive ex donatione, sive unus eorum fructus ex ea percipiat, tenetur alteri actione directâ ad dimidium, deductis expensis, non ex contractu. Quartum *hereditatis adita*: nam hæres eo ipso, quòd hereditatem adit, tenetur legatariis ad legata, & debitoribus ad debita, non ex contractu, sed ex quasi contractu: cum ipse nullum contractum cum predictis inierit. Quintum *indebiti soluti*, quando scilicet quis per errorem solvit, quòd

quod non debebat; tunc enim ei conditio, & repetitio soluti conceditur ex quasi contractu.

1007 Contractus, qui *re perficiuntur*, sunt, qui non in sola conventionione consistunt, sed exigunt ulterius rei traditionem; ut pignus, depositum, mutuum, commodatum, permutatio, donatio; *Scripturâ perficiuntur*, qui ante scripturam rati non habentur, ut emphyteusis, & similes, qui ad sui vigorem scripturam postulant; *Verbis dicuntur perfici*, qui requirunt certam verborum formam, quales sunt omnes stipulationes: *Consensu perficiuntur*, qui nec requirunt scripturam, nec certam verborum formam, sed solum consensum quovis signo externo utrinque explicatum, ut emptio, locatio.

1008 Circa promissas divisiones not. 1. contractus *innominatos* à quibusdam vocari generali nomine *permutationes*; quamvis alii *permutationem* velint esse contractum specialem, ac *nominatum*; cum etiam sub speciali titulo de illa agatur in iure canonico, ut dicemus hoc lib. tit. 19. Not. 2. ad contractus *innominatos* pertinere etiam negationes v. gr. *facio, ut non facias*; vel *non facio, ut facias*; quo aliqui etiam reducunt conventiones illas, quibus aliquid admisceretur *de fortuna*, ut lusus. Sponsio, fors, &c. fortasse; quod speciale nomen non habeant *in iure*: *Cambium* autem, & contractum *consualem* in sensu juris canonici, reducunt aliqui ad contractum emptionis, & conductionis. Hinc communiter tradunt doctores, contractus *innominatos*, qui tales manent, esse regulandos juxta nominatos, ad quos propius accedunt. v. gr. *do, ut des* juxta contractum venditionis; cum ei magis assimilatur; *do, ut facias*, conductioni, locationi: quando autem dubitatur, an sit nominatus, vel innominatus? regulariter præsumi, *nominatum*.

1009 Dixi. 1. *qui tales manent*; quia contingit aliquando, contractum *ex se* innominatum, componi, seu conjungi cum alio nominato, & vicissim; puta, si quis dicat: *do tibi bovem, & laborabo per tot dies in tua vinea, ut tu des bovem, & agas causam meam in iudicio*. Tali

enim casu contractus erit *mixtus*, & fortitur nomen illius, qui ex illis prævaleret æstimatione rei conventæ.

Dixi 2. *regulariter* in dubio præsumi *nominatum*; nam aliqui excipiunt casum, quo (cum alteri committitur aliqua res vendenda, ut Commissarius committenti reddat, *rem ipsam, vel ejus æstimationem*) dubium nascitur, an talis venditio pariat actionem? & hoc ideo, quia dubitatur, an dicenda sit actio *ex locato*, quasi rem vendendam locaverit? an *mandati*? quasi vendendam mandaverit? &c. nam tali casu specialiter in iure constitutum est ad submovendum hoc dubium, ut detur *actio æstimatoria*, & contractus ille innominatus dicatur *æstimatorius*, de quo est titulus in ff. de æstimatoria actione; & agit Corvinus in Enchiridio. lib. 3. tit. 28.

Notandum. 3. cum non tantum ex 1010 contractibus, sed etiam quasi contractibus nascantur actiones, & quædam dicuntur *actiones bonæ fidei*, ex quibus contractus bonæ fidei agnoscuntur, illas esse sequentes, ut habetur §. 20. Instituitur. de actionibus: nimirum, actionem *empto, pro vendito, locato, conducto, negotiorum gestorum* (tam directa quam contraria) *mandati, depositi, pro Socio, Tutela, Commodati, Pignoratitia, familie herciscunda, communi dividundo, præscriptis verbis, æstimatoria, ex permutatione, hereditatis petitio, actio ex stipulatu, pro dote, &c.*

Ex his deducitur contractus omnes, quibus conceditur actio *bonæ fidei*, annumerandos contractibus *bonæ fidei*; nimirum emptionem, venditionem, locationem, conductionem, depositum, commodatum, pignus, societatem, permutationem; quibus aliqui annumerunt cambium, censum, & omnes innominatos: *stricti juris* autem, promissionem, libertatem, donationem, mutuum, feudum, emphyteusin.

Not. 4. distinguendum esse inter 1011 *bonam fidem*, prout se tenet *ex parte operantis* v. gr. prout in eo excludit, saltem non includit *scientiam* de malitia objecti, vel quod res v. gr. possessa sit aliena; atque aded prout excludit

G g 3 dolum,

dolum, & fraudem: vel prout se tenet ex parte iudicis, suppletis simplicitatem partium, quando non expresse, quod ex æquitate debebant, sic, ut ejus interpretationem æquo animo, in tali casu, accipere debeant. Hæc observatione posita, plures juris textus, qui prædictis videntur opponi posse, facilius exponuntur. Nam quando dicitur, aliquos contractus esse bonæ fidei, bona fides accipitur, prout se tenet ex parte iudicis; quando autem dicitur, bonam fidem in contractibus considerari, æquum esse, accipitur, prout est in contractibus, nimirum exclusâ fraude, & dolo. Hinc etiam ibi textus Lib. 8. de Judic. ubi dicitur: placuisse, in omnibus rebus præcipuam esse rationem justitiæ, ac æquitatis quam stricti juris, solum sermo est de legum interpretatione doctrinali, non judiciali.

1012 Not. 5. quasdam actiones vocari arbitrarias, quæ hoc habent, quod ante sententiam definitivam interponatur aliquod arbitrium, seu interlocutio, ubi Judex potius agit arbitrum, & perpendit, qualiter actoris intentioni satisfieri à reo debeat spectatâ æquitate; non, rigore. Nam si hoc suum arbitrium Reo proposuit, & is acceptat, & paret, absolvitur; si secus condemnatur secundum rigorem actionis intentatæ. Hinc actiones arbitrariae sunt, quos licet Judici quodammodo inhibere; ubi verò tenetur secundum naturam actionis procedere, non arbitrariae dicuntur.

ARTICULUS II.

De his, quibus confirmantur contractus.

1013 Ante resolutionem supponendum, hanc questionem: an contractus juramento confirmantur? posse procedere, quando juramentum adjicitur contractibus, non solum secundum se firmis in lineâ contractus; sed etiam, qui secundum se infirmi sunt; 2. dictam questionem, posse in duplici sensu accipi. 1. ut sensus sit vulgaris, nimirum, quod contractus sit juratus, præscindendo, an contractus talis obliget, in vim justitiæ, ratione contra-

ctus; vel, ratione juramenti: 2. ut sensus sit, quod per accessionem juramenti obliget in vim justitiæ, esto secundum se, & in vim contractus, id non haberet; & de hoc est potissima questio, dum disceptatur, an contractus confirmantur juramento?

Suppon. 2. dupliciter fieri posse, 1014 quod aliquis contractus, vel pactum jure annulletur; 1. solum negando illi actionem, seu obligationem civilem; 2. irritando illum, ut nec pariat obligationem naturalem; & hoc quidem directe, ac immediate propter bonum commune speciale; subinde etiam privatum alicujus status, ætatis, Sexus; quales sunt, quæ annullant Contractus pupillorum, damnosos istis, celebratos sine Tutoris autoritate.

Deinde irritationem contractus fieri posse, vel absolute, & sine suppositione juramenti; vel in hujus suppositione; & quidem dupliciter. 1. ut supposito juramento valeant, & non tantum obligent in vim religionis, ex juramento; sed etiam in vim justitiæ, ex contractu; 2. ut non obstante juramento, licet obligent in vim religionis, contractus nihilominus non valeat, nec obliget in vim justitiæ; quo casu relaxato juramento, nulla maneret obligatio; sicut in priori sublato per dispensationem juramento, adhuc remaneret obligatio justitiæ; quibus positis:

Quatuor sententiæ sunt in hac 1015 questione. 1. tenet, nullum contractum jure invalidum, confirmari juramento: Sic Basilii Pontius lib. 12. de Sponsalib. cap. 8. num. 43. altera idem tenet, sed cum exceptione, duorum casuum. 1. si mulier cum juramento consentiat in alienationem rerum dotalium, ex c. cum contingat. de jurejurando; & c. Licet mulieres. eod. in 6. 2. Quando filia dotata cum juramento renunciat hereditati paternæ, ex c. Quamvis pactum, de pactis, in 6. Sic Castropalaus de juramento D. 2. p. 9. num. 4. Tertia (quæ tribuitur Lessio, & P. Suarez) docet, contractum juramento firmari, quando simul adest obli-